

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 410/2013-54

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. mája 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť Ing. Petra Šeba, V Prokopě 1348/89, Čelákovice, Česká republika, zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Arendackým, Advokátska kancelária, Čapkova 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 P 28/2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. Petra Šeba na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 P 28/2010 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 P 28/2010 prikažuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. Petrovi Šebovi finančné zadost'učinenie n e p r i z n á v a .

4. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť Ing. Petrovi Šebovi trovy právneho zastúpenia v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Petra Arendackého, Advokátska kancelária, Čapkova 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 410/2013-20 z 3. septembra 2013 prijal na ďalšie konanie sťažnosť Ing. Petra Šeba, V Prokopě 1348/89, Čelákovice, Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 P 28/2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ na okresnom súde podaním z 1. novembra 2010 uplatnil návrh *„Vo veci návratu maloletých detí do krajiny ich obvyklého pôvodu podľa Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí“*.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na čl. 1 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí a uvádza, že jeho účelom je zabezpečiť okamžitý návrat detí, ktoré boli neoprávnene premiestnené do niektorého zmluvného štátu alebo sú v ňom zadržované, kde súčasne čl. 11 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí zaväzuje príslušný orgán zmluvného štátu rozhodnúť o návrate do šiestich týždňov od začatia konania.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa okresný súd v jeho veci nepostupuje spôsobom, ktorým by zabezpečil čo najrýchlejšie rozhodnutie veci, a spôsobuje v predmetnom konaní zbytočné prietahy, v čom vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ vo svojej argumentácii poukazuje na sťažnosti na prietahy v konaní, ktorými sa v priebehu konania domáhal nápravy, ktoré mu však podľa jeho názoru nepriniesli požadovaný efekt. Na tomto mieste sťažovateľ dôvodí, že konanie bolo začaté pred viac ako dvoma rokmi, okresný súd a nadriadený súd vydali vo veci celkovo štyri rozhodnutia, no do doby podania sťažnosti nebolo konanie ukončené. Sťažovateľ je toho názoru, že okresný súd nedodržiava dôsledne relevantné ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktorých účelom je zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu práv účastníkov konania.

Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 P 28/2010, prikázal okresnému súdu konať v jeho veci bez zbytočných prietahov a priznal mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 500 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril okresný súd prostredníctvom svojej predsedníčky, ktorej vyjadrenie doručené ústavnému súdu 11. marca 2014 obsahovalo podrobný chronologický prehľad procesných úkonov konania a konštatovanie skutkovej zložitosti posudzovanej veci. Predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení dôvodila potrebou vykonania rozsiahleho dokazovania a poukazovala aj na ďalšie okolnosti majúce podiel na narušení plynulosti konania. Na tomto mieste predsedníčka okresného súdu argumentovala jednak početnými žiadosťami účastníkov konania o odročenie pojednávania, ako aj množstvom ich procesných návrhov vrátane návrhov na doplnenie dokazovania a tiež obdobia odvolacieho konania, keď sa vec sťažovateľa nachádzala v dispozícii nadriadeného súdu. V liste predsedníčka okresného súdu zároveň vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

Právny zástupca sťažovateľa možnosť vyjadriť sa k stanovisku okresného súdu nevyužil a ústavnému súdu 4. apríla 2014 doručil len vlastné vyjadrenie sťažovateľa, kde sťažovateľ na argumentáciu okresného súdu reagoval takto:

«1. Predsedníčka Okresného súdu Bratislava I predkladá prehľad súdom vykonaných úkonov. K tomu je nutné uviesť, že už pri pojednávaní dňa 29.3.2011 (str. 6 protokolu) môj zmocnenec navrhoval, aby termíny ďalších ústnych pojednávaní boli stanovené na konkrétny deň v každom budúcom týždni, a dokonca pri ústnom pojednávaní dňa 28.1.2011 som dal návrh, aby z dôvodu rýchlosti v konaní bolo uznesenie doručené advokátke matky súdnym kuriérom alebo políciou. Tieto návrhy smerovali k praktickému zabezpečeniu plnenia Haagskeho dohovoru tak, aby v konaní bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Aj z prehľadu úkonov podaného predsedkyňou súdu je zrejmé, že súd tak nepostupoval.

2. Prehľad o nahliadnutiach do spisu nemá žiadny právny význam, ide len o snahu demonštrovať počet súdom vykonaných úkonov.

3. Predsedníčka súdu vôbec nekomentuje, že dňa 13.6.2013 došlo po záverečných rečiach k obnoveniu konania.

4. Predsedníčka súdu vôbec nekomentuje, prečo súd neodpovedá dodnes na šesť mojich žiadostí o vyjadrenie o dôvodoch omeškania podľa čl. 11 Haagskeho dohovoru.

5. Vo veci sa konalo 22 ústnych pojednávaní. Ja som sa osobne nezúčastnil len dvoch pojednávaní, túto neúčasť som riadne ospravedlnil vopred plánovanou a zaplatenou dovolenkou a pracovnými dôvodmi. Môj zmocnenec bol však prítomný vždy a moja neúčasť nebola postupu konania na prekážku. Moja osobná účasť pri vyhlasovaní rozhodnutí v dňoch 10.6.2011, 17.2.2012 a 18.4.2014 nebola určite nutná a povinná. Ja som tak ušetril výrazné výdaje na cestu, ktoré činia minimálne 120 Euro za jednu jazdu. K tomu podotýkam, že od 1.11.2013 som nezamestnaný a stále vynakladám vysoké výdaje na cesty pre naše deti, ktoré matka uniesla.

Predsedkyňa súdu určite zámerne neuviedla, že v odpovedi zo dňa 7.2.2014 Zn. Spr. 2019/2014 na moju sťažnosť priznala, že táto je opodstatnená. Výslovne uviedla: „Prietahy v konaní boli zákonnej sudkyňi vytknuté a bola vyzvaná na zabezpečenie bezprietahového vybavenia veci s ohľadom na ust. par.176 ods. 3 o.s.p. Zároveň bola vec 2P 28/2010

zaradená medzi sledované veci ako dôvodná sťažnosť s termínom sledovania predsedníčky súdu - 3 mesiace.“ Uvedenú listinu prikladám v prílohe č. 1.

Predsedníčka súdu určite zámerne neuviedla, že prípisom zo dňa 24.2.2014 na č. 1. 1071 spisu sudkyňu JUDr. Dolákovú vyzvala k odstráneniu prietáhov v konaní. Kópiu tohoto prípisu prikladám v prílohe č. 2.

Predsedníčka súdu určite zámerne zamlčala, že súd nesprávne zažurnalizoval moju Žalobu na splnenie správnej povinnosti doručení súdu 25.6.2013 a do dnešného dňa v tejto veci nekoná - v uvedenej žalobe som musel navrhnúť, aby súd sám sebe nariadil splnenie právnej povinnosti, teda bezodkladné rozhodnutie vo veci návratu. Vyrozumenie prikladám v prílohe č. 3. a vid'. prílohu č. 1.»

Sťažovateľ v označenom podaní vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Ústavný súd po preskúmaní obsahu sťažnosti, vyjadrenia okresného súdu a súvisiaceho súdneho spisu dospel k týmto pre posúdenie sťažnosti relevantným zisteniam:

Sťažovateľ podal 4. novembra 2010 návrh „*Vo veci návratu maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu podľa Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí*“.

Uznesením z 10. júna 2011 okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa tak, že nenariadil návrat maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu, teda do Českej republiky. Uznesenie sťažovateľ napadol odvolaním, o ktorom nadriadený súd rozhodol uznesením z 27. septembra 2011, ktorým napadnuté rozhodnutie okresného súdu podľa ustanovení § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil, keďže konštatoval odňatie možnosti konať účastníkovi konania z dôvodu absencie náležitého odôvodnenia rozhodnutia a tiež nesprávnu aplikáciu právnej úpravy, pričom vrátil vec sťažovateľa okresnému súdu na nové

konanie a rozhodnutie s pokynom vyhodnotiť dôkazy v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, správne aplikovať relevantnú právnu úpravu a rozhodnutie náležite odôvodniť.

Uznesením zo 17. februára 2012 okresný súd rozhodol o nariadení návratu maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu, teda do Českej republiky. Matka maloletých detí ako účastníčka konania napadla toto uznesenie odvolaním, o ktorom nadriadený súd rozhodol uznesením z 27. júna 2012, ktorým rozhodnutie okresného súdu podľa ustanovení § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil, a to pre jeho nepreskúmateľnosť. Odvolací súd vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie s pokynom v potrebnom rozsahu doplniť dokazovanie, toto vyhodnotiť, právne posúdiť a rozhodnutie náležite odôvodniť (spisový materiál bol okresnému súdu vrátený 11. júla 2012). Okresný súd určil termín pojednávania na 7. december 2012, právna zástupkyňa matky však žiadala z pracovných dôvodov termín zmeniť. Okresný súd jej žiadosti vyhovel a určil nový termín pojednávania na 20. december 2012, tento následne zmenil na 25. január 2013, a to z dôvodu plánovanej dovolenky právnej zástupkyne matky.

Okresný súd uskutočnil 25. januára 2013 pojednávanie, ktoré bolo odročené pre účely ďalšieho dokazovania, a to vyžiadania informácie o stave znaleckého dokazovania realizovaného všeobecným súdom Českej republiky a obstarania tohto znaleckého posudku. Okresný súd na tento účel 28. januára 2013 požiadal kompetentný súd o predmetnú informáciu, resp. o zaslanie znaleckého posudku, následne okresný súd kompetentný súd o poskytnutie súčinnosti v uvedenom smere žiadal v pravidelných intervaloch, keď mu bol napokon vypracovaný znalecký posudok doručený v auguste 2013.

Na pojednávaní vykonanom 23. mája 2013 bolo dokazovanie vyhlásené za skončené a pre účely vyhlásenia rozhodnutia bolo odročené na 13. jún 2013. Matka maloletých detí ako účastníčka konania vo vyjadrení z 5. júna 2013 namietala, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať – predniesť návrhy na doplnenie dokazovania, resp. v prípade nevyhovenia týmto návrhom predniesť záverečný návrh. Okresný súd uskutočnil 13. júna 2013 pojednávanie, na ktorom zrušil svoje rozhodnutie o ukončení dokazovania a pojednávanie odročil na 9. júl 2013 pre účely adresovania výziev na vyjadrenie účastníkom konania.

Pojednávanie určené na 4. september 2013 bolo odročené na základe žiadosti právnej zástupkyne matky odôvodnenej práceneschopnosťou na 30. október 2013. Podľa vyjadrenia okresného súdu bolo 30. októbra 2013 pojednávanie opätovne na základe žiadosti právnej zástupkyne matky odročené na 6. december 2013 (dôvodnosť predmetnej žiadosti okresný súd vo svojom vyjadrení neprezentoval, teda nepreukázal). Pojednávanie bolo 6. decembra 2013 opätovne odročené na 10. január 2014 z dôvodu ďalšieho dokazovania, a potom na 17. január 2014, keď bolo na pojednávaní dokazovanie vyhlásené za skončené. Pre účely vyhlásenia rozhodnutia odročil okresný súd pojednávanie na 18. február 2014, keď bolo vyhlásené rozhodnutie o nariadení návratu maloletých detí do Českej republiky. Rozhodnutie bolo zo strany matky napadnuté 18. marca 2014 odvolaním.

Spisový materiál bol odvolaciemu súdu postúpený na rozhodnutie 16. apríla 2014.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľ zároveň namieta porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v prípade sťažovateľa preskúmal z hľadiska charakteru prerokúvanej veci jej skutkovú a právnu zložitosť (1), ďalej správanie sťažovateľa v priebehu konania (2) a napokon aj postup konajúceho súdu (3).

1. Pokiaľ ide o otázku právnej a faktickej zložitosti posudzovanej veci, ústavný súd konštatuje, že predmet konania, ktorým je rozhodovanie o návrate maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu, možno hodnotiť v prípade sťažovateľa ako skutkovo náročnejší, pretože prerokovanie veci závisí aj od posúdenia skutočností, na ktoré boli potrebné odborné znalosti, teda dokazovanie prostredníctvom znaleckého posudku, znásobené v danom prípade prítomnosťou zahraničného prvku (znalecký posudok bol obstaraný prostredníctvom cezhraničnej pomoci), čo si vyžaduje časovo náročnejší procesný postup v konaní. Zahraničný prvok kladúci zvýšené časové nároky na procesný postup konania sa rovnako týka špecifického okruhu dokazovania („preukázanie vykonania opatrení na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate“) predpísaného pre označený druh konania relevantnou právnou úpravou (čl. 11 nariadenia rady ES č. 2201/2003, tzv. Brusel II).

Ústavný súd však poznamenáva, že táto skutková zložitosť veci nemôže ospravedlniť zistenú neefektívnu a nesústrednú činnosť okresného súdu identifikovanú preskúmaním súvisiaceho spisu.

Právna úprava, ktorú je v predmetnom konaní potrebné aplikovať, predstavuje ustanovenia Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí a ustanovenia tzv. komunitárneho práva (spomínané nariadenie ES č. 2201/2003), ktoré sa nevyznačujú mimoriadnou komplikovanosťou, a teda právnu zložitosť veci sťažovateľa ústavný súd nezistil.

Ústavný súd tiež zdôrazňuje, že povaha prerokúvanej veci, ktorou je rozhodnutie o pobyte maloletého dieťaťa, je osobitne citlivou statusovou záležitosťou a ako taká si vyžaduje osobitný dôraz na rýchly a efektívny postup okresného súdu (obdobne III. ÚS 196/2012).

2. V rámci hodnotenia prípadných zbytočných prietáhov v súdnom konaní z hľadiska druhého kritéria nezistil ústavný súd také skutočnosti, ktoré by signalizovali výraznejší podiel sťažovateľa ako jeho účastníka na predĺžení konania narušením jeho plynulosti.

K námietkam okresného súdu o dôkaznej aktivite sťažovateľa ako účastníka konania poukazuje ústavný súd na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť za predĺženie konania oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, III. ÚS 132/2012).

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v posudzovanom konaní.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

Nesústredenú a neefektívnu činnosť okresného súdu potvrdzujú uznesenia nadriadeného súdu z 27. septembra 2011 a 27. júna 2012, ktorými odvolací súd zrušil dve meritórne rozhodnutia okresného súdu pre chyby konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP. Odvolací súd v predmetných uzneseniach poukázal na podstatné nedostatky postupu okresného súdu, keď tento v prvom prípade odňal účastníkovi konania možnosť konať v dôsledku nedostatočne odôvodneného rozhodnutia a aplikoval nesprávnu právnu úpravu a v druhom prípade vydal nepreskúmateľné rozhodnutie v dôsledku neúplného dokazovania.

V konaní, ktoré svojou povahou kladie zvýšené nároky na rýchly a efektívny postup, zistil ústavný súd aj krátkodobé obdobie pasivity v rozsahu približne štyroch mesiacov, v ktorom okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka. Ide o úsek konania od 11. júla 2012, keď bol okresnému súdu po zrušení jeho meritórneho rozhodnutia

nadriadeným súdom vrátený spisovým materiálom pre účely ďalšieho konania, do decembra 2012, keď bol vo veci sťažovateľa určený ďalší termín pojednávania.

Ako neefektívnu činnosť okresného súdu, ktorá zbytočne narušila plynulosť posudzovaného konania, hodnotí ústavný súd aj postup okresného súdu, ktorý vyhovel v dvoch prípadoch žiadostiam právnej zástupkyne účastníčky konania o odročenie termínu pojednávania bez existencie relevantných dôvodov. V prvom prípade išlo o odročenie termínu pojednávania určeného na 20. december 2012, na základe žiadosti právnej zástupkyne účastníčky konania opierajúcej sa o rýdzo subjektívne dôvody (plánovaná dovolenka). Tento postup považuje ústavný súd za nekorektný aj s prihliadnutím na skutočnosť, že táto žiadosť bola súdu adresovaná bezprostredne po tom, ako okresný súd už raz zmenil určený termín pojednávania tiež na základe jej žiadosti. V druhom prípade ide o odročenie termínu pojednávania určeného na 30. október 2013 opätovne na základe žiadosti právnej zástupkyne účastníčky konania bez toho, aby okresný súd prezentoval dôvodnosť takejto žiadosti.

Okresný súd postupoval nesústredene aj v tom úseku konania, keď bol na základe námietky účastníčky konania o odňatí možnosti konať nútený, zrušiť svoje predchádzajúce uznesenie o skončení dokazovania z 23. mája 2013 a pokračovať v pojednávaní po predchádzajúcom obstaraní relevantných vyjadrení účastníkov konania.

Ústavný súd konštatuje, že relevantným faktorom, ktorý mal negatívny dopad na plynulý priebeh posudzovaného konania, bol predovšetkým označený neefektívny a nesústredený postup okresného súdu, ktorý vyústil do zbytočných prietáhov konania.

S ohľadom na všetky už uvedené závery nemožno doterajšiu dobu konania vedeného pred okresným súdom (tri roky a zhruba 3 mesiace) považovať z hľadiska požiadaviek čl. 6 ods. 1 dohovoru za primeranú a ani za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu sťažovateľa zaručenému čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené (bod 1 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj porušenie práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu skončené právoplatne (vzhľadom na podané odvolanie), formuloval ústavný súd (pre potenciálny prípad vrátenia veci odvolacím súdom okresnému súdu na nové konanie) príkaz konať vo veci sťažovateľa bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil sťažovateľ neprimeranou dĺžkou konania v jeho veci.

Ústavný súd pri rozhodovaní otázky priznania primeraného finančného zadosťučinenia aplikoval zásadu spravodlivosti, zohľadnil konkrétne okolnosti prípadu a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou. V uvedenom smere ako relevantnú zohľadnil ústavný súd predovšetkým tú skutočnosť, že ešte pred rozhodnutím ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľa bola jeho vec okresným súdom meritórne rozhodnutá, aj keď nie právoplatne, a teda okresný súd v rámci svojich dispozícií vykonal všetky kroky na dosiahnutie právnej istoty sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd konštatovanie porušenia označeného základného práva sťažovateľa zaručeného ústavou a jeho práva zaručeného dohovorom, tak ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu,

za dostatočné, a preto sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie nepriznal (bod 3 výroku nálezu).

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom, ktorých výšku špecifikoval sumou 275,94 €.

Pri určení výšky náhrady trov bolo treba vychádzať z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012. Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Vychádzajúc z uvedeného za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013 patrí odmena v sume 2 x 130,16 €, k tomu tiež 2 x režijný paušál v sume 7,81 €. Ústavný súd tak priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v celkovej sume 275,94 € (bod 4 výroku nálezu).

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa okresný súd, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2014

Za správnosť vyhotovenia

Lubomír DOBRÍK, v.r.
predseda senátu